Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT DOI 2023
Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

«Smart-turizm: XORIJIY TAJRIBA VA UNI O‘ZBEKISTONDA QO‘LLASH ISTIQBOLLARI»

Respublika ilmiy-amaliy anjumani

TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI
ILMIY MAQOLA VA TEZISLAR TO‘PLAMI

2023-yil 15-dekabr, maxsus son

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo‘jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko‘rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Elektron nashr. 540 sahifa, 15-dekabr, 2023-yil.

Bosh muharrir:
Sharipov Qo‘ng‘irotboy Avezimbetovich

Bosh muharrir o‘rinbosari:
Karimov Norboy G‘aniyevich

Muharrir:
Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay’ati:
Rae Kvon Chung, Janubiy Korea, TDIU faxriy professori, “Nobel” mukofoti laureati
Salimov Oqil Umrzoqovich, O‘zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O‘zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a’zosi, Turkiya – O‘zbekiston do‘stlik jamiyati rahbari
Toshkulov Abduqodir Hamidovich, i.f.d., prof., TDU rektori
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O‘zR Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vaziri o‘rinbosari
Sharipov Qo‘ng‘irotboy Avazimbetovich, t.f.d., prof., TDIU rektori
Oblamuradov Narzulla Naimovich, i.f.n., dotsent
Djumaniyazov Maqsud Allanazarovich, Qoraqalpog‘iston Respublikasi Tabiat resurslari qo‘mitasi raisi
Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O‘zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati
Utayev Uktam Choriyevich, O‘zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig‘i o‘rinbosari
Ochilov Farxod, O‘zR Bosh prokuraturasi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti bo‘limi boshlig‘i
Eshov Mansur Po‘latovich, i.f.d., prof., TDIU Akademik faoliyat bo‘yicha prorektori
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU YoMMMIB birinchi prorektori
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo‘yicha prorektori
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., “O‘IRIAM” ilmiy tadqiqot markazi direktori – prorektor
Yuldashev Maqsud Abdullayevich, p.f.d., prof., TDIU Moliya-iqtisod ishlari bo‘yicha prorektori
Karimov Norboy G‘aniyevich, i.f.d., prof., TDIU huzuridagi PKQTMO tarmoq markazi direktori
Hakimov Nazar Hakimovich, f.f.d. TDIU profesor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TMI professori
Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU Marketing kafedrasi professori
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do‘stligi universiteti professori
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro “Nordik” universiteti rektori
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori
Po‘latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., prof., Atrof-muhit va tabiatni muhofaza qilish texnologiyalari ilmiy-tadqiqot instituti
Axmedov Javoxir Jamolovich, i.f.f.d., “El-yurt umidi” jamg‘armasi ijrochi direktori o‘rinbosari
Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori
Toxirov Jaloliddin Ochil o‘g‘li, t.f.f.d., Toshkent arxitektura-qurilish universiteti katta o‘qituvchisi
Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o‘qituvchisi
Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg‘ona davlat universiteti dotsenti
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o‘g‘li, TDIU Ilmiy tadqiqotlar va innovatsiyalar departamenti rahbari
Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU huzuridagi PKQTUMOTMXHB mutaxassis

Ekspertlar kengashi:
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti
Imomqulov To‘lqin Burxonovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti

Muassis: “Ma’rifat-print-media” MChJ
Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O‘zR Tabiat resurslari vazirligi, O‘zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

UO‘K: 338.48 (075)
KBK: 65.433(011)

“Smart-turizm: XORIJIY TAJRIBA VA UNI O‘ZBEKISTONDA QO‘LLASH ISTIQBOLLARI". Respublika ilmiy-amaliy anjumani materiallari to‘plami. – T.: “YaIT” jurnali, 2023. – 540-b.

To‘plamga xorijiy va mahalliy olimlar, sohaning yetuk mutaxassislari va oliy o‘quv yurtlarida turizm sohasidagi muammolar bo‘yicha ilmiy izlanishlar olib borayotgan doktorantlar, tadqiqotchilar, vazirlik, qo‘mita va turli mulkchilik shaklidagi korxona, tashkilotlarning yetakchi mutaxassislari, magistrlarning ilmiy izlanishlarining natijalari kiritilgan.

To‘plamda keltirilgan materiallarning mazmuni, undagi statistik ma’lumotlar va keltirligan huquqiy-me’yoriy hujjatlarning haqqoniyligi, tadqidiy fikr-mulohazalar va takliflarga mualliflarning o‘zlari mas’uldirlar.

Mas’ul muharrir: t.f.d., prof. K.A. Sharipov

Konferensiya tahrir hay’ati: i.f.d., prof. M.P.Eshov, i.f.d., prof. G.Q.Abduraxmanova, i.f.d., prof. S.K.Xudoyqulov, i.f.d., prof. M.A.Yuldashev, i.f.d., prof. A.M.Abduvohidov, i.f.d., prof.M.T.Aliyeva, i.f.d., prof. A.A.Eshtayev, i.f.d., prof.A.N.Norchayev, i.f.n.,prof. S.R.Safayeva, i.f.n., dots. D.I.Abidova, i.f.n., dots. X.Ochilova,i.f.n., dots. M.Nurfayziyeva.

Taqrizchilar:
Sh. Ergashxodjayeva, i.f.d., prof.
U. G‘afurov, i.f.d., prof.

Ushbu Toshkent davlat iqtisodiyot universitetida o‘tkazilayotgan «Smart-turizm: XORIJIY TAJRIBA VA UNI O‘ZBEKISTONDA QO‘LLASH ISTIQBOLLARI» mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy anjuman to‘plami O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi tomonidan nashrga tavsiya etilgan.

ISBN 978-9943-6856-0-4

O‘ZBEKISTON TURIZMIDA XXR BOZORI VA BUNDA SMART TURIZMNING O‘RNI

Temur Mirzayev
Sharqshunos, Turizm ekspert

Annotatsiya: Xitoy turizm bozori ko‘lami juda katta va dunyo bo‘ylab xorijiy sayyoh qabul qilishga moslashgan barcha mamlakatlar top-5 ligida Xitoy Xalq Respublikasidan keladigan sayyohlar turadi. Janubi-sharqiy Osiyo mintaqasi uchun esa eng katta bozordir va ASEAN mintaqasi davlatlarining 22% foiz sayyohlarni yetkazib beradi. Covid-19 pandemiyasi sababli bu bozorning yopilishi ko‘plab iqtisodiyotlarda salbiy aks etdi va lock-down siyosati bekor qilingach, bu bozor uchun kurash boshlandi. Bu kurashda O‘zbekiston ham tarixiy aloqalar va siyosiy hamkorlik aloqalaridan foyda lanish tez mevasini berishi tayin, xususan, ShHT doirasidagi strategik hamkorlik va hukumat qarori bilan XXR fuqarolari uchun 10 kunlik viza rejimining bekor qilinishi bu ishlarning yanada tezlashtirishga xizmat qiladi. Ammo bu bozorning o‘ziga xos taraflari – til, smart texnologiyalari, internet makonidagi avtonomlik alohida yondashuvni talab etadi. Izlanish aynan shu yo‘nalishlarni ajratish va tahliliga bag‘ishlanadi.

Kalit so‘zlar: karantin, lockdown, avia-cheklov, Janubi-Sharqiy Osiyo, Shopping turizm, smart turizm, ochiq osmon siyosati, Shanhay Hamkorlik Tashkiloti, Samarqand sammiti, Ipak Yo‘li, yumshoq kuch (soft power), ichki turizm, Chinese-friendly.

Abstract: The scale of the Chinese tourism market is very large, and tourists from the People's Republic of China are among the top 5 countries in the world that are adapted to receive foreign tourists. It is the largest market for the Southeast Asian region and supplies 22% of the tourists from the countries of the ASEAN region. The closure of this market due to the Covid-19 pandemic had a negative impact on many economies, and after the lockdown policy was lifted, the fight for this market began. In this struggle, the use of historical relations and political cooperation relations of Uzbekistan will bear quick fruit, in particular, the strategic cooperation within the SCO and the abolition of the 10-day visa regime for citizens of the PRC by the government's decision will serve to further accelerate these works.But the specific aspects of this market - language, smart technologies, autonomy in the Internet space require a special approach. Research is devoted to the separation and analysis of these directions.

Key words: quarantine, lockdown, air restriction, Southeast Asia, shopping tourism, smart tourism, open sky policy, Shanghai Cooperation Organization, Samarkand summit, Silk Road, soft power, domestic tourism, Chinese-friendly.

Аннотация: Масштабы китайского туристического рынка очень велики, и туристы из Китайской Народной Республики входят в топ-5 стран мира, приспособленных к приему иностранных туристов. Это крупнейший рынок региона Юго-Восточной Азии, на который приходится 22% туристов из стран региона АСЕАН. Закрытие этого рынка из-за пандемии Covid-19 оказало негативное влияние на экономику многих стран, и после отмены политики карантина началась борьба за этот рынок. В этой борьбе использование исторических связей и отношений политического сотрудничества Узбекистана принесет быстрые плоды, в частности, послужит стратегическое сотрудничество в рамках ШОС и отмена 10-дневного визового режима для граждан КНР решением правительства. для дальнейшего ускорения этих работ.Но специфика этого рынка — язык, умные технологии, автономность в интернет-пространстве — требуют особого подхода. Исследования посвящены выделению и анализу этих направлений.

Ключевые слова: карантин, изоляция, ограничение доступа воздуха, Юго-Восточная Азия, шопинг-туризм, умный туризм, политика открытого неба, Шанхайская организация сотрудничества, Самаркандский саммит, Шелковый путь, мягкая сила, внутренний туризм, дружественность к Китаю.

1016 raqami dunyo turizm bozori uchun katta ahamiyatga ega bo‘ldi. Bu son kunlar miqdori bo‘lib, Xitoy Xalq Respublikasi aholisining Kovid pandemiyasi sababli ‘lockdown’ sharoitida mamlakatdan tashqariga sayohat qilish imkoniyati cheklandi. Ammo bu davr yakunlanib, dunyo bo‘ylab, jumladan XXRda ham sayohat cheklovlari birin-ketin olib tashlandi.

Xitoyliklar 8 raqamini sevadi va omad keltirishiga ishonadi. Shu sabab, Pekin Olimpiyadasi ham 8 bilan bog'lab 2008-yil, 8 oy (avgust), 8-sanada soat 8da boshlandi. Xitoyliklar Kovidni yengib va turizmni boshlash sanasini ham 8 bilan bog'lashmoqda. Chunki, 2023-yil 8-yanvardan boshlab Xitoy hukumati Covid cheklovlari bekor qilinishi va sayohatdan qaytgach, karantinga uchramaslik haqida e'lon qildi.

Ushbu bozorning ahamiyati va ko'lamini quyidagi jadval va bir necha boshqa misollarda ko'rib chiqamiz.

1-jadval: Xorijga sayohat qilgan Xitoy fuqaroli soni (million nafar)[1]

Yillar	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2023*	2033*
Jami	70	83	98	107	117	122	129	155	390

* Kutilayotgan prognoz

Bu davr Ichida xorijga uchadigan reyslar deyarli 99%i to'xtatildi, va xorijdan qaytgan fuqarolar bir oy mobaynida karantinda o'tirish uchun katta mablag' to'lashi talab etildi.

Bu uzoq muddatli cheklov nafaqat Xitoy fuqarolari kayfiyati uchun, balki ularning asosiy sayohat bozorlari iqtisodiyoti uchun ham salbiy vaziyatni yaratdi.

Misol uchun, 2019-yilda Malayziya 3 million, Vyetnam 5,8 mln, Tayland esa 11 mln Xitoy turistini qabul qilgan va ushbu davlatlardagi turizm sektori 1 yil davomida tiklanganiga qaramay, aynan Xitoy bozorining ochilishini kutayotgandi[2].

Sayohat bozorini tadqiq etish bilan shug'ullanuvchi "Check-in Asia" kompaniyasi direktori Rary Boverman fikricha, Xitoy sayyohi dunyoning katta turizm markazlari uchun katta daromad manbai bo'lsa, Janubi-Sharqiy Osiyo davlatlari uchun eng katta va turizm sanoati daromadi, o'sish sur'atini belgilovchi omilga aykanib ulgurgan.

Negaki, XXR fuqarolari bu mintaqadagi xorijiy sayyohlar oqimining 22%i tashkil qiladi. Bunday katta ulushning o'rnini to'ldirish qiyin[3].

Pandemiya davomida sayyohlik turlari sotish va booking xizmati taklif qiluvchi Trip.com Group platformasi o'tkazgan so'rov natijasini e'lon qildi va so'rovda Xitoyliklar borishni istagan mamlakatlar Top-10 ligini aniqladi. Bular Yaponiya, Tayland, Janubiy Koreya, AQSH, Singapur, Malayziya, Avstraliya va Buyuk Britaniya oldingi o'rinda turishini aniqladi[4].

Pandemiyagacha Xitoy avia-tashuvlar ko'lamini tasavvur qilish uchun quyidagi faktlarga nazar tashlash zarur. Germaniyaning Worlddata institute ma'lumotiga ko'ra, pandemiya cheklovlariga qadar birgina Beijing Capital International Airport xalqaro aeroportidan 81 aviakompaniya ishlaydi va 206 ta xorijiy destinatsiyalarga parvozlarni amalga oshiradigan bo'lsa, China Southern Airlines aviakompaniyasi esa 2016 ta shaharni Xitoy shaharlari bilan bog'laydi[5].

Pandemiyagacha Xitoy 10 mamlakatdan iborat ASEAN (Association of Southeast Asian Nations) mintaqasidagi eng katta turizm manbai edi.

2019-yilda ASEAN mamlakatlariga jami 32 million nafar turist XXR fuqarolari edi. Bu statistika, Xitoy hukumati tomonidan xorijga safardan qaytgan fuqarolar uchun 2 haftalik qat'iy karantinda o'tirish sharti sababli 2020-yilda bu statistika 4 million nafarga kamaydi.

Hozircha asosan o'ziga to'q va pandemiya paytida biznesi gurkirab ishlagan (farmatseptika, qurilish, qishloq xo'jaligi, davlar idoralarida ishlagan) xitoyliklargina sayohatga chiqishga tayyor turibdi.

22-yanvarda Xitoy taqvimi bo'yicha Yangi yil bayramlari boshlandi va bu asosiy oilaviy bayram va pul sarflash bahonasi. Shu sanalarga Xitoyga yaqin mamlakatlar, xususan ASEAN mintaqasi davlatlari alohida tayyorgarlik ko'rishdi.

Xitoylik sayyohlarning turizm biznesi uchun eng katta ijobiy - ularning sayohat davomida xarid qilish odati bilan bog'liq.

1 Ctrip (2018); China Travel News (2018)
2 https://global.chinadaily.com.cn/a/202207/21/WS62d8aceda310fd2b29e6d8b4.html
3 https://www.cnbc.com/2022/12/27/here-are-the-countries-chinese-tourists-want-to-visit-the-most.html
4 https://www.worlddata.info/asia/china/airports.php
5 https://worldview.stratfor.com/article/prolonged-absence-chinese-visitors-will-plague-southeast-asias-economic-recovery

Statista tashkiloti ma'lumotiga ko'ra, 2019-yilga qadar eng ko'p pul sarflagan sayyohlar reytingida 254 mlrd AQSH dollari bilan XXR fuqarolari birinchi o'rinda, keyin esa AQSH, Germaniya va Fransiyadan kelgan sayyohlar egallagan.

Negaki, xitoy sayyohi eng ko'p pul sarflaydigan guruhga kiradi - o'rtacha $1700. Ammo bu pullar asosan - tilla xaridiga, Louis Vuitton, Gucci sumkalari, Hublot, ROLEX soatlari sotib olishga, lux turlar, qimmat oshxonalarda ovqatlanishga sarflanadi.

Ohirgi 40 yil davomida Xitoy sayyohi deganda barcha mamlakat aholisi ko'z oldiga katta guruhlar yuradigan, pensioner va o'rta yoshdan katta turistlar kelar edi. Ijtimoiy tarmoqlarning keng tarqalgani, yoshlarning sayohatga bo'lgan ishtiyoqi oshgani, va nihoyat, pandemiyadan keyin bunday guruhlar hajmi va soni kamayishi kutilmoqda. Hamda individual va kichik oilaviy sayyohlar ko'payadi. Bu esa ko'proq xitoy tilli gidlarga ehtiyoj uyg'otadi va smartfon orqali xizmatlarni taklif etish tizimi, ekosistemasini mavjudligini talab etadi.

Xalqaro to'lov tizimlari bilan shug'ullanuvchi VISA tashkiloti aniqlashicha, Pandemiyadan keyin, xalqaro sayyohlar ortiqcha kontaktlarni kamaytirish maqsadida, naqd pul olib yurishi kamayadi, asosan, onlayn to'lov, QR-code li to'lovlardan foydalanishga o'tadi.

Yuqoridagi xalqaro tajribani kuzatishimizdan maqsad, O'zbekiston Xitoy turizm bozori bilan ishlashga yaqinda kirishdi va bunga viza tizimida berilgan yengillik hamda Shanhay Hamkorlik tashkiloti Samarqand sammiti doirasida erishilgan yanada yaqin iqtisodiy va siyosiy munosabatlar deyish mumkin.

O'zbekiston Respublikasi Statistika qo'mitasi 2022-yil yakunida bergan ma'lumot bo'yicha, respublikamizga 2018-2022-yillarda quyidagi miqdorda XXR fuqarolari tashrif buyurgan[6]:

2-jadval: O'zbekistonga XXRdan tashrif buyurgan sayyohlar statistikasi (yili va nafar kishi)

2018	2019	2020	2021	2022
32 444	54 200	7100	3600	4600

Bu ulkan bozordan foydalanish - huddi o't o'chirish shlangidan otilayotgan suvdan ichishdek qiyin vazifa. Bunda O'zbekiston ham tizimli targ'ibot va reyslar bilan bu bozordagi o'z ulushini oshirib olishi zarur.

Biroq, yuqoridagi statistika orqali, bizga tashrif buyuradigan sayyohlar o'rtacha 50 ming nafar deb olinsa, biz qabul qilayotgan sayyohlar miqdori barcha potensialning 0,03%iga teng ekan. Biz esa qisqa muddatlarda shu ko'rsatgichni hech bo'lmaganda 0,1% ulushga ega chiqishga intilishimiz kerakligini bildiradi. Chunki Xitoy uchun ASEAN, Yaponiya va J.Koreyadan keying eng yaqin turizm destinatsiyasi ekanimiz, aholi orasida Ipak Yo'li bo'ylab tarixiy va madaniy merosimiz haqida boshlang'ich ma'lumot borligi, transport-logistika, biznes va savdo sohalarida ko'plab loyihalar mavjudligi hamda davlar rahbarlari darajasida o'zaro ishonch va hurmat munosabatlarni turizm sohasiga ko'chirish imkoniyatini beradi.

2020-yil boshida Xitoy fuqarolari uchun viza talabi bekor qilindi ammo Covid boshlanib, bu bozor haqida bilishga ulgurmadik. Ammo buning uchun maxsus, xitoylik ehtiyojini hisobga olib ishlab chiqilgan mahsulotlar yo'q edi deyish mumkin.

"O'zbekiston Havo Yo'llari" va "China Southern" aviakomapniyalari avvaldan mavjud qatnovlarni to'liq tik;agan bo'lsa, bunga yangi kompaniyalar ham qo'shilmoqda. 2023-yilning 10-fevral kuni "Loong Air" aviakompaniyasi Sian-Toshkent va Chendu-Toshkent yo'nalishlarida parvozlarni boshladi va haftasiga 6 marta 180 yo'lovchi sig'imga ega samolyotda parvozlarni amalga oshirmoqda.

Oktyabr oyidan boshlab esa Urumchi-Samarqand yo'nalishida Marakanda Air aviakompaniyasi o'z reyslarini boshladi.

Smart turizm

"Smart turizm" kontseptsiyasi IBMning "Aqlli sayyora" va "Aqlli shahar" loyihalaridan ilhomlangan. Ammo yaqin vaqtgacha umumiy ta'rif bo'yicha kelishuv mavjud emas edi. Quyidagi ta'rif Xitoyda boshlangan va asta-sekin qabul qilindi va ommalashdi.

6 (Footnotes) https://uzbektourism.uz

Smart turizm - bu turizmni axborotlashtirishning ilg‘or bosqichidir. U raqamli, aqlli va virtual texnologiyalarga asoslangan raqamli, aqlli va virtual turizmdan iborat. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari asosida turistik faoliyat, mahsulotlarni iste'mol qilish, turizm va ijtimoiy resurslarga oid ma'lumotlar bir zumda birlashtirilishi mumkin va turistlarga, korxona va tashkilotlarga turli devays (uskunalar) orqali taqdim etiladi.

Smart turizm turga ajraladi: biror mamlakat turizm infratuzilmasi va va xizmatlarini raqamlashtirishni, zamonaviy sayyohning smartfon orqali yo‘l topishi (navigatsiya), tashkil etishi, mahsulot va xizmatlarni qidirib topishi, sayohatini buyurtma berishi va xarid qilishini tashkil etishni talab etadi. Balki sayyoh o‘z vatanida turgan paytida targ‘ibot kampaniyasini tashkil etish, reclama joylashda ham juda zarur.

O‘zbekiston rasmiy turizm ma’muriyati, xususan “Milliy PR-markazi” UK va turfirmalarning targ‘ibotga qaratilgan materiallari, qator mahalliy hokimiyat va mavsumiy tadbirlar haqidagi maqola va doimiy manbalar joylab boradigan platformalar Xitoy auditoriyasi uchun umuman yetib bormaydi. Bu masala alohida reklama kampaniyasini talab etadi, chunki boshqa bozorlardan farqli ravishda, Xitoy internet resurslari avtonom, dunyo tarmog‘idan mustaqil muqobil tarzda yuritilishi.

Misol uchun:

- Youtube kanali muqobili - Youku (www.youku.com) platformasi;
- Wikipedia.org erkin ensiklopediyasi muqobili - Baidu Baike (www.baike.baidu.com);
- Facebook.com ijtimoiy tarmog‘I o‘rniga - Weibo (www.weibo.com) va
- booking.com band qilish xizmati o‘rniga - Ctrip (www.ctrip.com) –platformalaridan foydalaniladi.
- Instagram va Whatapp vazifalarini WeChat, Tencent QQ kabi universal ilovalar qo‘llaniladi.

Shunday ekan, smart turizmni targ‘ibot qismida mamlakatning targ‘ibotga mas’ul tashkilotlari ekspertlar bilan Xitoy uchun maxsus dastur ishlab chiqishi talab etiladi.

Yuqoridagi faktorlarni hisobga olib, hamda smart turizm prinsiplari asosida Xitoy sayyohlik bozorini chuqurroq tadqiq etish, turistlar ehtiyojini o‘rganish, turizm xizmatlarini smartfon va boshqa devayslar orqali iste’molchiga yetkazish maqsadida 2021-yil fevral oyida “TourismLab” innovatsion markazida “Friendly Uzbekistan” startap loyihasi konsepti ishlab chiqildi va Temur Mirzayev, Aygul Shakirova va Ilhomjon Dadajonov tomonidan boshlang‘ich mintaqa sifatida “Chinese-friendly” bosqichi algoritmi, plansheti yaratildi, turizm vazirligida tqdimoti tashkil etildi.

2022-yil martidan boshlab Toshkent Davlat Sharqshunoslik universiteti sinologiya (xitoyshunoslik) yo‘nalishi olimlari bilan hamkorlikda “Chinese-friendly Uzbekistan” platformasi ustida ish boshlandi. Ishchi guruhida xitoyshunos tarjimon, olimlar va talabalarni birlashtiradigan smart yechim hozirga kelib 80%ga tayyor bo‘ldi va endi Xitoy texnologik tashkilotlari bilan muzokaralar o‘tkazilmoqda. Tashkilotchilar 2024-yilning 1 kvartalida platformani ishga tushurishga tayyorlanmoqda.

Bu platformada to‘lov tizimlari va chat qismi Xitoyda mavju platformalarga integratsiya qilinishi orqali, xitoylik sayyohlar uchun qulay shopping qilish uchun zarur ma’lumotlarni yangilab borish, mavsumiy aksiyalar va tadbirlar haqida ma’lumotlar aggregatsiya qilinadi. Birinchi bosqichda, mavjud shopping markazlari haqida ma’lumot

Platform ava ilovadan tushadigan talab va kommentlar asosida esa, xorijiy brend mahsulotlari do‘konlarini ko‘paytirish zarur hududlar, suvenirlarning yuqori talabdagi turlarini aniqlash, san’at asarlari auksionlarini tashkil etish va yetkazib berish kabi funksiyalar qo‘shib boriladi.

Xitoy turizm bozori haqida gapirganda, shoppingning alohida ekslyuziv turi - tilla savdosi mavzusiga alohida to‘xtalish zarur, chunki 2022-yilda dunyodagi barcha tilla taqinchoq va buyumlarning 27%ni Xitoy fuqarolari sotib olgan. 2004-yilda Xitoyliklar 12 tonna quyma oltin va tangalar sotib olgan bo‘lsa, bu ko‘rsatgich 2022-yilda 2018 tonnaga yetgan.

2020-yilda Davlat rahbari tomonidan Navoiy viloyatining turizm potensialidan foydalanish pastligi tanqid ostiga olindi, viloyatlar orasida eng kam turist qabul qiladigan hududlar qatorida ekanini ta’kidlandi. Garchi Navoiy viloyati tabiati, ziyoratgohlari va Aydarko‘l va Sarmishsoy kabi unikal obyektlari bo‘lishiga qaramay, hudud ko‘p sonli xorijiy sayyohlarni jalb qila olmay kelmoqda. Diqqat bilan

qaralsa, viloyatning ikki asosiy turizm markazlari – Samrqand va Buxoro oʻrtasida joylashgani, eng asosiy brendi va ishlab chiqarish mahsuloti – tilla mavzusiga eʼtibor qaratildi.

Muruntau koni tilla qazib chiqarish boʻyicha dunyoda birinchi oʻrinda turadi, qazilma zaxirasi boʻyicha toʻrttalikdan joy olgan. Xitoy va hind madaniyatlarida tilla buyumlarni sotib olish, saqlash, toʻy marosimlarida sovgʻa qilish va avloddan-avlodga qoldirish odati chuqur ildizga ega. Shu faktorlarni hisobga olgan holda, ‘TourismLab’ jamoasi “Museum of Gold” konseptini ishlab chiqdi. Bu kabi muzey dunyoda faqat Kolumbiya shahrida boʻlib, turizm rivojlangan mamlakatlarda yaratilmagan. BAAdagi “Dubai Gold Souk” esa asosan tijorat bozori hisoblanadi.

Bu loyiha Turizm vazirligi va Zargarlik uyushmasiga davom ettirish uchun taqdim etildi va oʻz amaliyotda yaratishni kutmoqda.

Bu loyiha ham shopping turizm imkoniyatlarini oshirish bilan birgalikda, turizm potensialidan kam foydalanilayotgan Navoiy viloyati uchun katta oqimni qabul qilish va boshqa hududlariga yoʻnaltirish imkoniyatini yaratgan boʻlar edi.

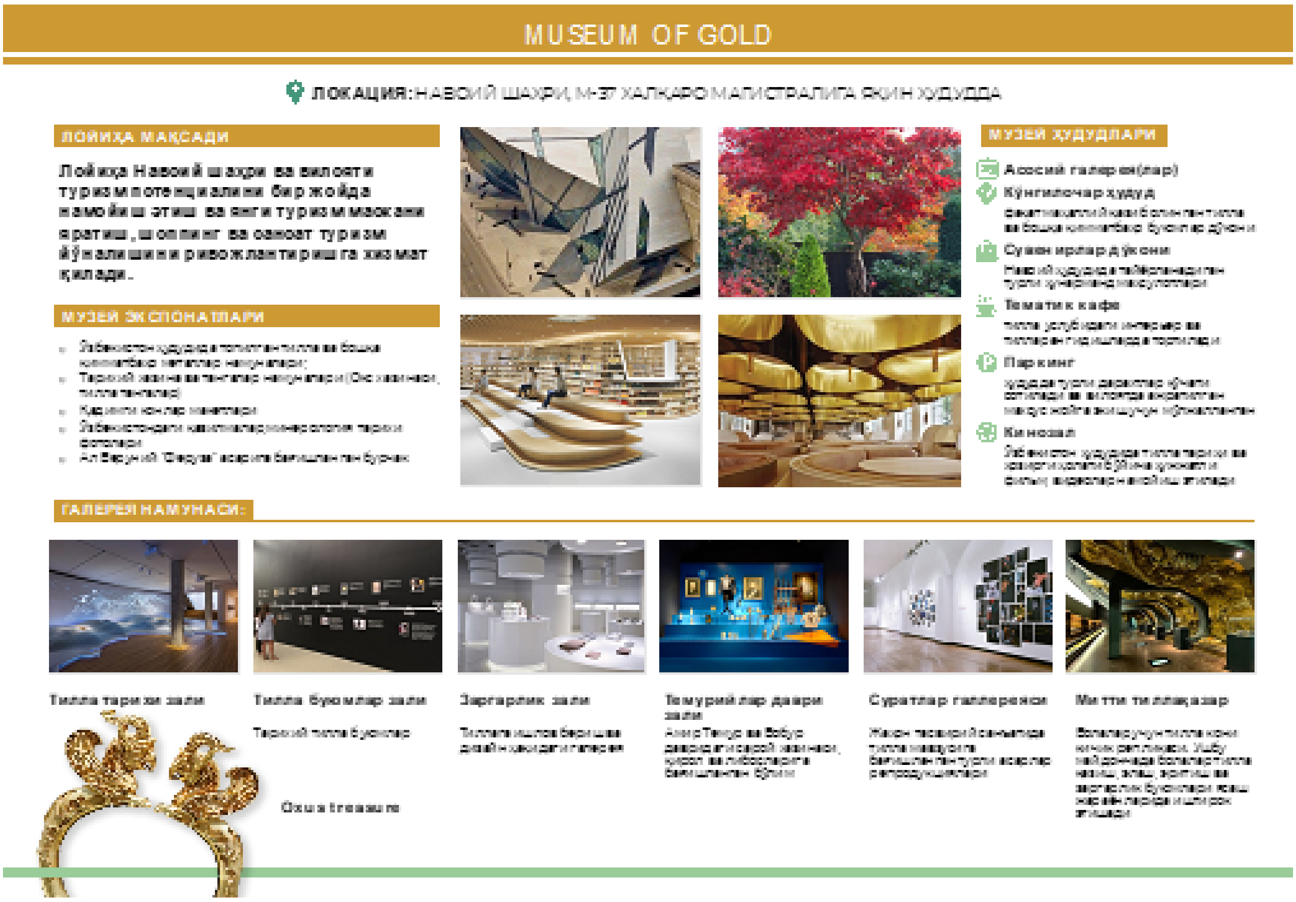

Xulosa qilib aytish mumkinki, Xitoy sayyohlarining sonini ortishi bilan va ortishi uchun, avvalo turizm sanoati ishtirokchilari albatta olimlar – xitoyshunoslar bilan yaqindan ishlashi, ular bilan hamkorlikda targʻibot materiallari, xizmat turlari, vebsayti va marshrutlarni bamaslahat amalga oshirishi zarur. Chunki, eng yaxshi reclama bu yaqinlarimiz tavsiyasi va bu jihatidan bir koʻngli toʻlib sayohatdan qaytgan sayyoh oʻzidan keyin 4 kishining tashrifiga sababchi boʻlishi, bir nafar afsuslangan sayyoh 7 tanishini oʻsha mamlakatga sayohatdan qaytarishi mumkinligi hisoblab chiqilgan.

Shu maqsadda, Xitoy bozorini yangidan va atroflicha oʻrganish, smart turizm imkoniyatlaridan maksimum foydalanish va Oʻzbekistonni “Chinese-friendly” mamlakat sifatida brendlash ahamiyati juda katta va bu ishni qanc halik uddalashimizga qarab, yurtimiz turizm imkoniyatlaridan oqilona foydalanishga, aholi daromadlari ortishiga va yangi ish oʻrinlari yaratilishiga olib keladi.

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

MUNDARIJA

1-ШУЪБА
ЎЗБЕКИСТОНДА SMART-ТУРИЗМНИ ЗАМОНАВИЙ ПРИНЦИПЛАРИ АСОСИДА РИВОЖЛАНТИРИШ ВА БУНДА ХОРИЖ ТАЖРИБАСИДАН ФОЙДАЛАНИШ

Ўзбекистонда Smart-туризмни ривожлантириш истиқболлари 5
Конгратбай Авезимбетович Шарипов

Рақамли инновацион технологиялардан туризмда самарали фойдаланиш йўллари 7
Эшов Мансур Пулатович

Туристик кластерларнинг технологик платформасини ишлаб чиқиш 10
Абдурахмонова Гулнора Каландаровна

Tourism Development in Uzbekistan: Comprehensive Analysis of Current Trends and Future Prospects 13
Zufarova Nozima Gulamiddinovna

Қорақалпоғистон Республикасида туризм соҳасининг янги йўналишларини ташкил этиш имкониятлари 17
Эштаев АлишерАбдуғаниевич, Хошимов Бахром Бахадирович

Ўзбекистонда тоғ туризмининг ривожлантириш йўналишлари 20
Ахмедов Икром Акрамович

Туристик-рекреацион ресурслари юқори бўлган минтақаларда кластерларни ташкил қилиш механизмлари 24
Норчаев Асатулло Норбўтаевич

Развития смарт туризм в Узбекистане 28
Алиева М. Т.

Smart Tourism Analysis and Future Trends 31
Safaeva Sayyora

Opportunities for Developing Smart Tourism and Foreign Experience in Uzbekistan 34
Kabilova N. Sh.

O‘zbekiston turizmida XXI bozori va bunda Smart-turizmning o‘rni 37
Mirzayev Temur

Смарт-туризм: зарубежный опыт и перспективы его применения в Узбекистане 42
Хушназарова М. Г.

Development of Smart Tourism in Uzbekistan 45
Narzullaeva Umidakhon, Abzalova Nozima

O‘zbekistonda turizm xizmatlari sohasining aholi bandligiga multiplikativ ta’siri 48
To‘rabekov Sohibjon Sherboy o‘g‘li

Smart-turizmni xorijiy tajribalar asosida rivojlantirish istiqbollari 53
Isroilov Xusanboy Ibrohimjon o‘g‘li, Nishonboyev Doniyor Erkinjon o‘g‘li

Smart-turizm: xorijiy tajriba va uni O‘zbekistonda qo‘llash istiqbollari 55
Ulugboyeva Ezozahon Inomjanovna

O‘zbekistonning Smart-turizm salohiyatini jahon turizm bozorida targ‘ib qilishning zamonaviy marketing strategiyalari 58
Fayyoza Ahmedova Rashidovna 58

Modern Trends in the Development of Tourism and the Experience
of Foreign Countries in the Application of Smart Innovations in Personnel Training 62
Iskandarova Nargiza Mashrabjonovna

The Main Role of Smart – Tourism in Modern XXI Century Uzbekistan as an Example 65
Narzullayeva Fariza Akmalevna, Saydaliyeva Feruza Bakhtiyorovna

How Does Smart Tourism Support Sustainable Tourism Development: the Case of Uzbekistan 67
Khusniddin Egamnazarov

Appearances, Classification and Application of Smart Tourism 70
Akhmadjanova Mukhtasarkhan Anvar qizi, Sharifboyeva Fazilatxon Odilbek qizi, Dadamirzayev Sarvarbek Ulug'bek o'g'li

Фарғона водийсининг қишлоқ аҳоли пунктларида агротуризмни ривожлантиришнинг стратегик
режасини ва смарт-технология концепциясини ишлаб чиқиш бўйича услубий ёндашувлар 74
Жумабаева Дилафруз Тожидиновна

Butun jahon Smart-turizmi bozorining rivojlanish xususiyatlari 78
Ravshanov To'yli Gulmurodovich

Основные тенденции развития смарт туризма в условиях
цифровой экономики в Республике Узбекистан 81
Салиева Екатерина Сергеевна

Развитие Смарт-туризма в Узбекистане на основе современных
принципов и использования зарубежного опыта 84
Ахмеджанова Ирада Усмановна, Халилова Нодира Абдухамид қизи

Будущая роль Смарт-туризма на мировом туристическом рынке 88
Уралова Матлюба Ахроровна

Проблемы и перспективы развития Smart-туризма в Узбекистане 95
Очилова Хилола Фармоновна, Раимова Севара Ойбековна

Перспективы развития Смарт-туризма в Республике Узбекистан
на основе современных технологий и использования зарубежного опыта 102
Рустамов Аброр Равшан угли

Перспективы развития зелёного смарт туризма в Республики Узбекистан 106
Расулова Нигора Юсуповна

Перспективы развития смарт туризма в Узбекистане на основе современных принципов 110
Рахимова Дилфуза Мирзакасимовна

Перспективные направления развития смарт туризма в Узбекистане 113
Гузал Шеровна Хонкелдиева

Развитие культурного Смарт-туризма в Узбекистане,
с использованием опыта зарубежной компании «POLYMEDIA» 116
Караваева Алёна Викторовна

Turistik xizmatlar bozorini shakllantirishning rekreatsion dinamikasi 118
Bahrieva Zarina Nasimovna

2-ШУЪБА
SMART-ТУРИЗМНИ ТАШКИЛ ЭТИШНИНГ АСОСИЙ ХУСУСИЯТЛАРИ

Main Features of Smart Tourism Organization 121
Narzullaeva Umidakhon

The Role Smart-City Infrastructure in the Tourism and Architecture 124
Mukhlisa Akromova Saydimukhtor qizi

The Main Components of the Development of "Smart" Tourism in the Region 130
Agzamova Nargiza Gapurovna

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Туризм соҳасида рақамли технологиялар орқали смарт туризмни ташкил этишнинг асосий хусусиятлари 135
Ҳамдамов Амриддин Ҳамдам ўғли

Минтақа туризмни ривожлантиришда хизмат кўрсатиш корхоналарининг smart-ахборот моделлари асосида ривожланиши 140
Ш.Х.Мухитдинов

Analysis of Cases of Use of Smart Technologies in Tourism and Hotel Enterprises 146
Hamidova Muxtasarxon Iqboljon qizi, Egamberdiyev Sirojiddin Sattor o‘g‘li

Tarixiy shaharlarda turizmni rivojlanishida raqamli texnologiyalarning o‘rni 152
Ro‘zibayeva Zulayho Baxrombek qizi

Turizm sohasi rivojlanishida Smart-turizmning o‘rni 159
Dadamuxamedova Mushtariy Maxmudjon qizi

Mamlakatimizda turizm sohasini raqamlashtirish va boshqarishni takomillashtirish 162
Mardiyev Bunyod Sirojiddin o‘g‘li

Development of Smart Tourism in Uzbekistan Based on Modern Principles and Using Foreign Experience 165
Gulrukh Yusupova, Nilufarkhon Ashuralieva

Jizzax viloyatining ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishida turizmning ahamiyati va roli: yangicha Smart yo‘nalishlar va mexanizmlar 168
Aynakulov Muxitdin Abduxamidovich

The Role of Smart Technologies in the Development of Agrotourism 172
Yoriyeva Farangiz Murodilloyevna

Turizmning rivojlanishini barqarorlashtirishda prognozlashning mohiyati va obyekti 175
Axmadjanova Muxtasarxon Anvar qizi, Dadamirzayev Sarvarbek Ulug‘bek o‘gli, Sharifboyeva Fazilat Odilbek qizi

The Main Trends in the Development of Digital Tourism in Uzbekistan 181
Ismailova Sayyora Ulugbekovna

Jahon ziyorat turizmi obyektlarining turizm rivojlanishiga ta’siri 186
Karimova Maftuna Komiljon qizi

The Future of Smart Tourism: Transforming Travel Experiences 191
Oppokkhonov Nurmukhammad

Sayyohlik yo‘nalishlariga tashrif buyuruvchilar uchun aqlli texnologiyalarning ahamiyati 193
To‘xtayeva Xurshida Farhodovna

O‘zbekistonda Smart-turizmni rivojlantirish choralari 200
Raximova Dilfuza Mirzakasimovna

Exploring Smart Tourism: Lessons From Abroad and Opportunities for Uzbekistan 206
Nasiba Mukhtorova, Zohid Askarov, Angelo Battaglia

Smart Tourism: Pros, Cons and Potential Future Development 215
Baratov Asadbek

Turistik destinatsiyalarni boshqarish orqali turistik mintaqalarni rivojlantirish 218
Toirova Nozima Miraxmad qizi

Основные компоненты развития смарт туризма в Ташкентском регионе: перспективы и вызовы 223
Зиёвиддинова Тарона Ойбек кизи

Инновационные тенденции применения умных технологий в развитии туризма и гостиничного бизнеса 226
Мусаева Сайёра Абдивахитовна

Цифровизация как важнейший двигатель индустрии туризма 234
Абидова Д.

Путешествие будущего: формирование и инновационное развитие направления Смарт-туризм 239
Курашева Валерия Олеговна, Ивонина Наталья Викторовна

Основные особенности организации смарт-агротуризма в Узбекистане.. 241
Анваров Нодир Аллаёрович

3-ШУЪБА
ЎЗБЕКИСТОННИНГ SMART-ТУРИЗМ САЛОҲИЯТИНИ ЖАҲОН ТУРИЗМ БОЗОРИДА ТАРҒИБ ҚИЛИШНИНГ ЗАМОНАВИЙ МАРКЕТИНГ СТРАТЕГИЯЛАРИ

Enhancing Marketing Strategy for the Development of Mountain Tourism.. 255
Mavlanov Golibjon Mahammad o‘g‘li

Smart Destination Management: Challenges and Practices 258
Nurmukhammad Oppokkhonov

O‘zbekistonda qishloq turizmining shakllanish va rivojlanishi 260
Usmonov Sardor

Фарғона водийсида туризм соҳасини ривожлантиришнинг ҳудудий дифференциал хусусиятлари 263
Максумов Азизхон Нодиржон ўғли

O‘zbekistonda turizmni rivojlantirishning jahon tajribasi muammo va istiqbollar 268
Aynaqulov Xusniddin Abduxamidovich, Teshayeva Farida Shuxrat qizi

Hududlarda Smart-turizmni rivojlantirishda xorij tajribasini qo‘llash istiqbollari 271
Islomova Dilrabo Salomovna

Consideration of Positive and Negative Impacts of Smart Tourism on Destination Branding, Case of Uzbekistan 274
Ms. Yulduz Yakubova

Analysis of the State of Use of Smart Technology in Hotels.. 276
Uralova Dilbar Anorbayevna, Egamberdiyev Sirojiddin Sattor o‘g‘li

Turizm sohasi orqali aholi bandligini ta’minlash yo‘llari 281
Matkabulova Dilorom Xalilullayevna

Smart-turizmni tashkil etishning asosiy xususiyatlari 284
Uralova Matlyuba Axrorovna

O‘zbekistonning iqtisodiy rivojlanishida turizm sohasining o‘rni... 286
Matchanov Azizbek Umirbek o‘g‘li

Mehmonxona xo‘jaligida yashil texnologiyalarni joriy qilish.. 289
Xakimova Nargiza Axadjon qizi

Mamlakatimizda Smart-turizmini rivojlantirish masalalari va iqtisodiyotda tutgan o‘rni........................ 293
Xomidov Mirodiljon Xasanboy o‘g‘li, Nishonboyev Doniyor Erkinjon o‘g‘li

Dam olish turizmida Smart parklarning o‘rni 295
Shaymanova Nigora Yusupovna

Rekreatsiya turizmini rivojlantirishda Smart texnologiyalardan foydalanish 297
Shaymanova Nigora Yusupovna

Smart Tourism: Foreign Experience and Prospects for Its Application in Uzbekistan............................ 299
Avezova Nilufar

Использование BIG DATA и AI для реинвентаризации маркетинга туризма в Узбекистане: новые перспективы в глобальной конкуренции.. 304
Турабекова Фарангиз Наримонбек кизи

Проблема в смарт туризме 310
Аскаралиева Муштарий Баходировна

Смарт туризм в Узбекистане: новые подходы и современные решения ... 313
Узганбаева Дилноза Тохтасиновна

Смарт туризм в Узбекистане: новые возможности и вызовы ... 315
Бекмурадова Лайло Турсунмаматовна

Влияние цифровых технологий на развитие туристского рынка в Узбекистане ... 323
Мустаева Шохида Саъдуллаевна

4-ШУЪБА
ТУРИЗМ ВА ТАЪЛИМ: ШАРТ-ШАРОИТИ ВА ИСТИҚБОЛЛАРИ

Таълим туризми тушунчаси моҳияти ва уни ривожлантиришнинг хориж тажрибалари ... 327
Саъдуллаева Гулноза Содиқ қизи

Toshkent viloyatida agroturizm obyektlarini rivojlantirish va kadrlar salohiyatini oshirish istiqbollari ... 330
Jo'rayeva Nargiza Abduvohidovna

Smart-turizm faoliyatini boshqarish jarayoniga yondashuvlar ... 337
Mirzayev Abdullajon Topilovich

Ilmiy faoliyani rivojlantirishda ta'lim tashkilotlaridan maqsadli foydalanish ... 341
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li

Turistik xizmatlarning reklamasini amalga oshirishda ijtiomiy tarmoqlarning ahamiyati ... 349
O. A. Norbo'tayev

Ta'lim turizmining mohiyati va uni O'zbekistonda rivojlantirish imkoniyatlari ... 351
Jiyanov Uktam Panjievich

Smart Tourism and Education: Conditions and Prospects in Uzbekistan ... 354
Gulrukh Yusupova, Sabina Turakulova

Uzbekistan: Theory and Practice of Personnel Training for Tourism ... 361
Ochilova Hilola Farmonovna

Marketing strategiyalarini qo'llash orqali mamlakat turizm bozorini rivojlanitirish istiqbollari ... 365
Nurfayzieva Moxinur Zayniddinovna

Turistik mahsulotlar shakllanishi bo'yicha nazariy yondashuvlar va narxlar tahlili ... 372
Imomov Sanjar Muxammadievich

Mehmonxona sohasida Big Data texnologiyalarini qo'llash ... 376
Shermakhmadova Zarina Shavkat qizi

Promoting Environmental Entrepreneurship And Innovation in a Green Economy ... 379
Embergenova Anjim Aydosbaevna

Turizm xizmatlari eksportini oshirishda innovatsion marketing va raqamli texnologilayar ta'siri ... 381
Bakhromov Akmal Abduvahid o'g'li

Samarali marketing strategiyalari orqali O'zbekistonni raqobatbardosh turizm yo'nalishi sifatida jonlantirish ... 385
Xusniddinova Munavvar Sur'at qizi

O'zbekistonda Smart-turizmni zamonaviy prinsiplari asosida rivojlantirish va bunda xorij tajribasidan foydalanish ... 388
Tojiboyev Toxirjon Zoxirjon o'g'li

Mehmonxona va xizmatlar bozorini takomillashtirish, mehmonxonalarda smart mehmonxona xizmatlarning tizimini joriy qilish ... 391
Mansurov Zokir Xusanovich

Туризмни қўллаб-қувватлаш жамғармасининг соҳа ривожини молиялаштиришдаги аҳамияти................ 394
Примова Нигора Икром қизи

Turizm – dunyo madaniyatiga ko‘prik................ 397
Abdullayeva Nilufar Sultanbayevna

Key Features of Digital Advertising Development in Tourism in Uzbekistan................ 399
Mirziyo Sodikov Odiljon ogli

Xizmat ko‘rsatish tarmoqlarida turizm va bank xizmatlarini bog‘liqliklari................ 404
Xakimov Zoxid Norbo‘tayevich

Innovative Management in Smart Tourism: a Digital Economy Imperative for Tourist Enterprises................ 406
Mamanov Mukhammadamin

The Role of The Capacity of Service Personnel in the Organization
of the Quality Service Process in Hotel Enterprises................ 409
Rakhmonova Nigina Anvarovna

Развитие умного туризма – перспектива кадров в сфере туризма................ 412
Бухарова Нигора Газиевна

Состояние гостиничного бизнеса в Самарканде и важность его развития................ 415
Мардонова Дилрабо Ширинбоевна

Организационно-экономический механизм развития туристических комплексов................ 418
Хомидов Қаххорали Қурбонали ўғли

5-ШУЪБА
ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ТУРИЗМНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ТЕНДЕНЦИЯЛАРИ

Қорақалпоғистон Республикасида туризмни ривожлантириш имкониятлари................ 422
Эштаев Алишер Абдуғаниевич, Маткаримов Жаҳонгир

Вопросы развития Smart-туризма в Республике Каракалпакистан................ 425
Абдувахидов Абдумалик Махкамович

Qoraqalpog‘istonning o‘ziga xos madaniy va tarixiy merosi................ 427
Xoshimov Baxrom Baxadirovich

O‘zbekistonda ziyorat turizmini rivojlantirish istiqbollari................ 429
Matkabulova Dilorom, Abdug‘aniyev Toxirjon

Соғломлаштириш туризми фаолиятини бошқаришда
туристик кластерларни шакллантириш механизмларини баҳолаш................ 432
Ғофуров Азизбек Умаржонович

Qoraqalpog‘iston Respublikasining o‘ziga xos ekologik merosi................ 435
Xoshimov Baxrom Baxadirovich

Qoraqalpoq o‘lkasi turizm istiqbollari................ 437
Dehqonov Burxon Rustamovich

Implementing Smart Tourism Strategies in Karakalpakstan................ 439
Mukhanov Murod Mukhan ugli

Qoraqalpog‘iston Respublikasi turizm sektoridagi integratsiyaning nazariy asoslari................ 442
Xalimova Fayyoza Nafasovna

Qoraqalpoqiston Respublikasida turizmni rivojlanish yo‘llari................ 445
Xushnazarova Maxzuna Gulamjonovna

Turistik hududlarda turizmning barqaror rivojlanish konsepsiyalariga yondashuvlar................ 452
A. Asraqulov

Минтақада туризм соҳасини бошқаришнинг ўзига хос хусусияти 455
Ембергенова Анжим Айдосбаевна

Perspectives for the Further Development of Smart Tourism in Uzbekistan 460
Akhunova Shokhistakhon Nomanjanovna, Askarov Farhod Rakhmatovich

Қорақалпоғистон Республикаси ички туризм йўналишлари..... 465
Норчаев Н. А.

Qoraqalpog'iston Respublikasida turizmni rivojlantirish tendensiyalari 467
Islamova Qunduzxon Ikromboy qizi

Тенденции развития Смарт-туризма в Республике Каракалпакстан 469
Очилова Х. Ф., Нагметуллаев А. А.

Тенденции развития зеленого туризма в Республике Каракалпакстан..... 472
Расулова Нигора Юсуповна

Перспективы развития смарт туризма в Республике Каракалпакстан 475
Косбергенова Нурзия Кудайбергеновна

Role of social media in promoting Sustainable Tourism in Uzbekistan 477
Ms. Nigina Kurbonova, Dr. Shalki

Jahonda ta'lim turizmining rivojlanish tendensiyalari 487
Uktam Jiyanov, Maksudova Shahlo

Hududiy turizm rivojlanishining iqtisodiy samaradorligini oshrishda "Smart-turizm" xizmatlaridan maqsadli foydalanish..... 490
Dustmurodov Orifjon Ismatilloyevich

The role of tourism industry in the country's economy 497
Gofurova Vasila Odiljon qizi

Tourism Impacts GDP Growth (and Decline)..... 500
Gofurova Vasila Odiljon qizi

Smart turizm texnologiyalarining sayyohlarning xatti-harakatlari, sayohatdan qoniqishlari va baxtli his qilishlariga ta'siri 503
Munojat Isakdjanova Inog'omovna

Sayohat va turizm rivojlanish indeksi..... 507
Raxmonova Nilufar Yorqinovna

O'zbekistonda smart turizmni rivojlantirish imkoniyatlari 512
Kamoliddin Jahongirov

Xalqaro turizm bozorida ta'lim turizmining o'rni va rivojlanish xususiyatlari 514
Ominaxon Ababaxriyeva, Kamoliddin Jahongirov

Functional composition of irrealis 517
Ochilova Noila Farmonovna

Turizmga innovatsiyon texnologiyalarni joriy qilish mohiyati 519
Po'latov Ma'murjon Murodjon o'g'li

Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyotida zamonaviy logistika tizimlari mohiyati 521
Xasanov Sarvar Ulug'bek o'g'li

Using Innovative Technologies in Hotels as a Factor of Sustainable Development of Tourism Industry 524
Sayfutdinov Shuxratjon Sultonovich, Egamberdiyev Sirojiddin Sattor o'g'li

Jurnal sayti: https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2023. Maxsus son

© Materiallar ko‘chirib bosilganda “Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali manba sifatida ko‘rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma’sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.
El.Pochta: sq143235@gmail.com
Bot: @iqtisodiyot_77
Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo‘lishingiz mumkin. Obuna bo‘lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to‘lov haqidagi ma’lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo‘natishingizni so‘raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo‘natamiz.

“Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali 03.11.2022-yildan
O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№566955 reyestr raqami tartibi bo‘yicha ro‘yxatdan o‘tkazilgan.
Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug‘bek tumani
Kumushkon ko‘chasi, 26-uy.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro‘yxatdan o‘tkazilgan.